

MAGYAR KURIR

Bécsből, Pénteken, November' 30-dikán 1821.

Spanyol Ország.

A' Párisi Ujságlevelekben illy megjegyzéseket olvasunk valami magános Spanyol tudósítások után, mellyek onnét Nov. 9-dikén indultak: — “

„A' mi Ujságleveleink, úgy mond, majd semmit, vagy legalább nagyon édes keveset irtak még eddig a' Saragossában utóbb (Okt. 28 - dikán) eléfordult népzengésről, pedig a' magános, de hiteles tudósítások szerint négy ember megölettetett, 's valami 20, megsebesedett. Annyit, hogy a' Polgári fő Kormányozó, Moreda, onnét elkergettetett 's Madridba futott, már a' közönséges levelek is irtak. Hogy Madridban is hasonló lármák történtek volna, azt is említették ugyan ezen közönséges levelek, hanem még eddig a' dolognak tulajdonképpenváló megírására ki nem bocsáthoztak. — „Az Ország' fő városaiban még tart a' Generális Riegó' képének győzedelmi pompával való le 's felhordoztatása. Azonban úgy látszik, hogy ezen városok között Kadiks az, melly az Országlöszéknek leg több gondot, vagy nyughatatlanságot, okoz. Ott nagy hánykodásban látszanak lenni az indulatok.

A' Spanyol armádák zászlók helyett, tíz ezol hosszúságú, bronzból való Oroszlányokat fognak kapni, rúd' végére alkalmaztatva, mint Franciaországban a' Császári országglás alatt a' Sasok hordoztattak. A' talptábla, mellyen az Oroszlány

nyugszik, gollyohisra helyheztesztődik. A' rúd és Oroszlány között, nemzeti színekből álló láng fog lobogni, mellyel hibetöképpen a' Francia Ori., vagy auri-flammát (arany lángot) akarják követni a' Spanyolok.

Doktor Parisetnek itt következő levelét, mellyet ő Okt. 31 - dikén küldött Párisba, nem lehet felindulás nélkül olvasni. Úgy látszik, hogy ő ezt nagyon érzékeny elfogódással irta. Leginkább azokat az Orvosokat érdekli benne, kik azt állítják, hogy a' Sárgahideg, nem ragadó nyavalya, hanem csak localis betegség, csak helybéli okok által gerjed, 's egy helyről más helyre nem vitettetik által: — „Ragadó nyavalya biz' ez — így szoll' Pariset → 's éppen az Amerikai Sárgahideglelés. Ezerszer is mondom, hogy ragadó nyavalya. Reménljük, hogy mostani tapasztalásaink azokat is meg fogják hibás velekedésekről győzni, a' kik más-képpen itélnék. Ezen nyavalya a' kereskedésre nézve ezerszer károsabb, mint a' legkeményebb Contumacia-tartási Systema. A' kik ennek ragadó természetét tagadják is, még ezek is megvallják, hogy Barcellona' lakosait és kereskedését, csak öt napi kemény politziai vigyázat is megoaltalmazhatta volna ezen rettenetes ostromtól. Így már most minden munkásság, minden szorgalmatoskodás, minden boldogság, sok időkre kihalt ezen szerencsétlen városból. Egy vendégfogadóban, melyben 15 idegenek tartózkodtak, kihaltak hozzáulök 11 - gyen. Ennek szomszéd-

jában 27 lakosok közül kihaltak 24-gyen. A' Nao-uczában három ház-népek, mellyek mind egygyütt 36 személyekből állottak, az utolsó emberig mind kihaltak. Tortosában a' Püspök minden embereivel egygyütt meghalt. Csak egy Jesuita, ki a' Püspöki palotában lakott, élt néhány napokkal tovább a' többeknél: de már ez is meghalt. Egész klastromok, házak, és uczák kihaltak. A' Munczipalitásnak minden Titoknokjai meghaltak, úgy a' Doktorok is, Texidor nevűt kivéven, mind. Hasonlóképpen a' Patikáriusok is mind, egyetlenegyen kívül. "

Doktor Ballynak is jött-ki a' Montörben egy levele Barcelonából Nov. 3-dik napjáról, melyben egyebek közt eképpen szól egy barátjához: — „Élj szerencsésen Barátom! légy nyugott elmével; nyugtasd-meg Barátaimat is, kik előtt tudva volt betegségem; azoknak pedig, kik erről még semmit se' tudnak, kérlek, most se' mondj semmit. "

A' Girondi Departament' Prefektusa illy summázatot hirdettetett-ki Nov. 12-dik napján azon tisztí levelezésekből vagy tudósításokból, a' mellyek Spanyol Országból Nov. 3-dikéről hozzá érkeztek: — „Valamint Barcelonában úgy Tortosában is azt veszik észre, hogy a' naponként meghaló Sárgahidegtelelősök' száma kisebbedne: hanem ez a' kevesedés nem magának ezen nyavalyának gyengülését jelenti, hanem inkább csak azt, hogy az onnét részint eltávozó részint meghaló lakosok által az ott és életben lévőknek száma szemlátomást kevesedik, következésképpen a' nyavalya nem talál magának annyi áldozatot, mint régebben talált. Nem csak Barcelonában pusztít pedig már most, hanem azon falukon 's egyéb helységekben is, a' mellyek a' kordonon belől Barcellona körül talátnak, 's a'

hova a' Barcelonai lakosoknak nagy része hitakarodott. Napjában még most is reá lehet a' Barcelonai halottaknak számát, kerek számmal, 100-ra tenni. A' kordonon ugyan Barcellona körül már távolabb tették, melly szerént a' városiaknak már nagyobb helyek van, a' hova kiterjeszkehetnek, de e' meg arra a' félelemre adott sokaknak alkalmatosságot, hogy így már nem lehet olly szorosán megőrizni, mint eddig, attól, hogy titkon senki által ne jöhessen rajta 's a' nyavalyát ki ne hozhassa. Azon tudósítások között, mellyek ezen Prefektushoz érkeztek, Doktor Bally is aláírt egygyet, melyből azt lehet kihozni, hogy ő a' gyógyulás útján van. "

Egy újabb levélben ezek talátnak egyenesen Barcelonából Nov. 7-dik napjáról: — "

„Doktor Bally gyógyulás' útján van. Doktor Pariset tellyessen meggyógyult. Azt gondolják rollok, hogy mindketten Sárgahidegtelelésben voltak. Doktor François és Audonard jó egészségben vannak, 's ezek ketten meg nem szüntek fáradozni a' betegek körül. Mindnyájok Barcelonában vagynak. Doktor Roschoux Tortosába akar menni, 's nagyon lehettséges, hogy el is megyen, ha megnyerheti, hogy a' Contumáziának kiállása után, a' Barcelonai kordonon kívül mehessen. —

„Barcelonában benn már nagyon kevés lakosok talátnak; részint a' halál' áldozatjává lettek, részint kimentek onnét. A' kiadatott halotti listromok szerént Oktober' 24-dik napjától fogva Nov. 7-dikéig 1489-re telt a' halottak' száma. Az utolsó napokban 80-ra — 100-ra telt a' számjok. —

„Nagyon nevezetes megjegyzés az, hogy azon lakosok, a' hia Barcelonettől eleiatén kimentek volt, 's nem régen azt

hallván, hogy ott a' pestis egészszen megszünt volna, oda vissza mentek, ott a' nyavalyát elkapták 's egymásra halnak. Így történt a' dolog Tortosában is. —

„Azt tartják, hogy Katalonia tartományában vagy nem elég jók a' vigyázási intézetek, vagy pedig nem elég kemények azok, a' kik megtartatásokra vigyázni tartoznának. Példa reá, hogy egy ember, ki a' kordonon által szökvén Barcellona és Gironna között Calalla nevű faluban, a' Sárgahidogletés által, melyet magával vitt, melepett 's ott meg is halt. —

„A' Francia Doktorokból álló Biztosság Barcelonát November' végén ide hagyni 's Francia Országba vissza menni szándékszott.“

Ugyancsak ezen tárgyról ekképpen irtak a' közönséges Ujságlevelek Francia Ország' Déli részéről November' 11. dik napjáról: —

„Igaz ugyan az, hogy Barcellona-ban a' ragadó nyavalyának gyengülése néminémüképpen meg kezdett valóságosulni: de nem olly nagy mértékben, hogy azt lehetne gondolni, hogy már minden veszedelem elenyészett. Legkeservesebb az, hogy az Orvosok a' nyavalya' természete és gyógyítatásának módja eránt meg nem egygyezhettek. Sok Spanyol Orvosok még most is állhatatossággal erössítik, hogy ezen nyavalya csak a' levegőben fejt-dik-ki; következésképpen, hogy csak localis, helybeli, 's eszszerént nem is ragadó. Akar miképpen légyen azonban a' dolog, elég az, hogy Barcellona-ban több példák megmutatták, hogy ott, 's Kataloniában még más pontokon is, ragadás által kapott az, illy nagy erőre: ámbár kétségbe hozták 's kétségbe is hozhatták azt, hogy az Ország' belsőbb részein is illy nagy pusztitást tenne, vagy hogy illy nagyon ragadó erővel bírna; minthogy

úgy látszik, hogy mennél távolabb terjed a' tengertől, annál kevesebbé tartja meg ragadó természetét. Remélneni lehet, hogy ezen fontos tárgy még bővebb vizgálat alá fog tudományos módon vétettetni, 's ennek alkalmatosságával a' Francia Orvosok is részt fognak ezen vizgálódási tanulmányokban venni. Akár mi lehessen azonközben ezen vizgálódásoknak a' resultatuma, Francia Ország'nak minden esetben nagy szüksége van arra, hogy a' megrendeltetett 's elő' is vétetett jó vigyázati eszközöknek fenntartatását ne tágítsa, minthogy nagyon sok felé hallattatnak az esetek, a' hol, kivált a' Contrabándosok próbákat tettek, hogy a' kordonon magokat 's a' portékákat is által lohassák. De nem csak a' Spanyol Ország' ragadó nyavalyától kell félni a' Francia'knak; mert több Levantei vidékeken uralkodni kezdett a' pestis, 's nagyon hitelesen erössítik, hogy még a' Török hajós sereghez is behapott az Algíriai és Egyiptomi hajókról, 's t.“

* * *

A' mi az Ország' politikai állapotját illeti, ezekről illyen újabb tudósításokat találunk az Ujságlevelekben: —

Ezekbe vévén a' tiszti karok, hogy egy időtől fogva Madridban több puskapor találtatna, mint közönségesen szokásban volt, erre nézve most újabban szíveikre kötötte a' Municipalitás azon régibb, de mint látszik, meg nem tartatott parancsolatot, a' lakosoknak, hogy két font puskapornál többet senki ne tarttson.

Azt irtuk ezen Ujság' elején még tegnapelőtt, hogy a' Spanyol Ujság'levelek még semmi körülállásos tudósítást ki nem adtak a' Saragossai utolsó népzendülésről, hanem már tegnap találtunk felőle olly Madridi tudósításekat, a' mellyek

)(

meglehető világosságot nyújtanak a' dolgról. Ezek ekképpen következnek: —

„Azólta, hogy Riegó a' fő Kapitányból letétetett, a' Saragossai Polgári Kormányozónak, Don Moredának, kiről azt tartják, hogy Riegónak letétetetésében munkás lett volna, ellenségei nem kevés számosodtak. Okt. 28-dikán este az éjjeli elnyugvásra való dobolás után, a' Saragossai Militziának némelly tagjai 's némelly más személyek is így kiáltoztak: Éljen Riegó! A' Kormányozó Moreda pedig a' tolongó és kiáltozó csoportokat fegyveres csapatok által széllyel kergettette, a' melly közben több emberek megsebesítették 's néhányak meg is ölettek. Hanem a' következett napon, 29-dikben ellenkezőleg folytak a' dolgok; a' Militzia' vezérőji a' Municipalitás elejébe mentek, 's azt kívánták, hogy a' Kormányozót hivatalából tegye-le. A' Municipalitás engedett a' Militzia tiszteji kívánságának, melly a' Kormányozónak tudtára esvén, ő, a' helyett, hogy a' zenebonáskodóknak tovább is ellent állott volna, elfogadta a' letétetést: hanem azonban megírta a' dolgot Madridba az Országlószéknek 's maga is úthoz készült, mint mondta, falura. A' Saragossaiak' szerencséjére azonközben kevés órák mulva ezen történet után megérkezett oda az Arragoniai új Fő Kapitány Don Alava, 's az ő megérkezése elejét vette újabb kedvetlenségek' kiütésének. Azonközben megérkezvén Nov. 2-dikán a' történet' hira Madridba, a' Király azonnal parancsolatot adott a' Belső Minister' elejébe, hogy Moredának, a' Saragossai elszaladott Kormányozónak, adja tudtára, hogy ő Felsőge kedvetlenséggel értette azt, hogy egy maroknyi csendesség-haberítók ellen illy nagy lágságot mutatott; mellyre nézve tüstént

térjen vissza Saragossába, 's a' bünösök ellen tétessen törvényes vizsgálódásokat. —

A' Madridi Országlószéki Ujság pedig November' 4-dikén kihirdette a' Saragossai Municipalitásnak tisztiképpen beküldetett Aktájit, Határozásait, mellyeknek tartalma ekképpen következik: —

I-ső Akta. A' Municipalitás Okt. 29-dikén tartott Protokolumának Aktája: A' Helybéli Milicziának több tisztjei a' Municipalitás előtt megjelenvén azt kívánák, hogy a' Polgári Kormányozó a' maga foglalatosságainak folytatásában függesztessé fel, 's az ő Hivatalának folytatása provisoriai módon biztassék a' város Fő Gondviselőjére (Intendensére.) A' Municipalitás ezen kívánságnak tellyesítésére reá állott, azért, hogy a' kívánságot közönségesnek tartotta.

II-dik Akta. A' Király azt parancsolja a' Saragossai Fő Kormányozónak, hogy hivatalát azonnal ismét vegye által; hogy az Oktober' 28-dikán és 29-dikén ott folyt lármáknak okozóji után tétessen vizsgálódásokat, mellyek által néki, minthogy azok, az ő tulajdon feladásai szerént nem közönségesek voltak, nem kellett volna magát megijesztetni engedni.

III-dik Akta. E' két Eléadást foglal magában, mellyekből a' jön-ki, hogy a' Miliczia' tisztjeinek és a' Katonaságnak egy része a' másiknak cselekedetét nem hagyja helybe, és hogy következésképpen ezen két részek közt egyenletlenség uralkodik.

A' Kadiksi Polgári Kormányozó nem úgy viselte ám magát Riegó eránt, mint a' Saragossai. Az (mint a' Madridi Universal beszéli) Oktober' 28-dikán, mint a' Riegó' neve' napján, ahoz alkalmaztatott beszédet tartott; a' házak' homlok-oldalai szönyegekkel czifrittattak-ki; a' Polgári és Katonai tiszt karok között legjobb egygyesség uralkodott; 's a' levegot a' Rie-

gó' tiszteletére készítettett Hymnusok har-
sogtatták."

Francia Ország.

Azon Beszédre, mellyel a' Király a' Törvényhozó Kamaráknak mostani ülései-
ket kinyitotta, illy Váloszlóköszöntést vitt
a' Pairek' Kamarájának Deputáziója Nov.
15-dik napján Király ö Felsége' elejé-
be: —

„Király! A' Felséged hűséges és
egyenes szívü alattvalói, a' Francia Or-
szági Pairek, tisztelettel eltelve a' Felsé-
ged' thronusához közelitene, hogy an-
nak lábainál, a' magok munkálódásokra
valói viszatérésseket, hódolásoknak meg-
ujításával megszenteljék. A' Felséged hoz-
zánk intézett Beszédének első szavai szí-
vünknek belső részére behatottak. Úgy
vagyon, Király! a' Felséged' keservei a'
miéink valának, 's minden vigasztalás,
mellyet a' Gondviselés Felségednek küld,
olly kegyelem, mellyel az miakat részesít.
Mi minden kegyelmek között a' leg-
becsesebbet kaptuk. A' Mindenható meg-
fogja azt nekünk tartani tudni, a' mit né-
künk adni akart; élni fog ö, és fel fog
nevekedni a' Felséged és a' thronus' sze-
rencséjére eme' szeretett és ohajtott Gyer-
mek, eme' Szent Lajos véreből származott
minden ifjú csecsemők' első szülöttje;
mint a' Felséged szíve' gyermeke, mint
példaadásainak nevendéke, a' Felséged'
virtusainak is örököse fog lenni; 's már
áldja is Francia Ország ö benne, a' mi
Constitúzióknak és a' nép' Szabadságai-
nak született Örzőjét.

„Igen is fenn fognak állani, Király!
Felségednek a' több Hatalmasságokkal ed-
dig fennállott békesseges környülállásai; a'
Felséged' bölcsességének befolyása, a' Fel-
séged Karakterét illető tisztelet, 's Fels.

Szövetségeseinek gondolkodásaik, ezek
meg - annyi kezességekül szolgálnak né-
künk.

„Napkeletet valósággal nagy szerem-
caétlenségek nyomják; ezektől minden Ke-
resztyének iszonyodnak; ezek minden em-
beri szívet megsebhethetnek. Mi megköszön-
nyük Felségednek azt a' vigasztaló re-
méséget, mellyet Felséged nekünk az
eránt nyujt, hogy ezen Napkeleti ren-
detlenségeknek 's kegyetlenségeknek nem
soká határ fog tétettetoi. Adják az egek,
hogy a' Hatalmasságok között uralkodó
egygyesség eszközöket találhasson arra,
hogy minden igasságos kívánságok kiél-
gíthetessenek; 's hogy a' Politika meg-
győzhesse magát affelől, hogy a' mi nap-
jainkban csak úgy tarthatja fenn a' maga
tekintetét az emberek között, ha a' Reli-
gióval és Emberiséggel egy huron pen-
dül. Király! Francia Ország mindenkor
örvendező hiáltozással köszönti a' maga
Királya' hajójinak zászlójit, mellyek a'
néki tartozó tisztelettel eveznek a' Leván-
te felé, a' melynek vidékei ezeket az újabb
időkben elragadó háládatossággal fogad-
ták, látván, hogy ök ott nem csak a' Fran-
cziákat oltalmazzák, hanem minden sze-
rencsétleneknek segítségekre sietnek, az
erőszakételnek mindenütt elejét veszik,
's a' hol könnyörtülésre és oltalmazásra hi-
vattatnak, mindenütt készséget mutatnak.

„Köszönet legyen Felségednek mind
azért az egy szempillantatig is félbe nem
szakasztatott vigyázótságért, mind azért a'
hasznos keménységért, mellyet határszé-
leinken megrendelni méltóztatott. Ezeknek
köszönhetjük, hogy azon pusztító ostor-
tól megkíméltettünk, melly a' szerencsét-
len Spanyol Országot pusztítja. Felséged
bizonyosan atyai kevélységgel szemlélte,
hogy Francziák oda menvén uragokat a'
halálra elszánták, azért, hogy a' haláltól

egész népeket megmenthessenek. Ezen tudományokkal gazdag s bátor emberekkel együtt menni szemléli F. ged azon hegyes Apátzákat, kik egyedül csak az egek tudományában lévő jártasok, csendes czel-lájikat ide hagyták, hogy a' pusztító ra-gadó nyavalya ellen távol lévő tartomá-nyokban trutzoljanak, olly czélzással, hogy ott a' hol emé' tudósok tanult mesterség által segítenek, ők gondviseléssek által segítsenek. Megbocsásson Felséged az érzékenységnék ezen hathatós kifejezéséért, melyet mi magunkban el nem nyomha-tánk, ohajtván, hogy ezen emberek' hősi bátorságának az a' megjutalmaztatása le-gyen, hogy nekik Francia Ország' Pair-jei Felséged előtt a' thronuson ülve, kö-zönséges bámulással és hálaadó köszönet-tel áldozzanak!

„Király! Nincsen Felségednek alatt-valóji között, nincsen a' Francia Ország-ban utazó emberek között, egy is, ki a' mi gazdagságaink és belső boldogságunk-nak kifejtődését szemlélvén azt ne' bá-multa volna, a' mellyekről nekünk Felsé-ged örömmel való rajzolatot tett. Hanem mind ezeket, a' kik ezekkel élnek, annak tulajdonítottatni is hallottuk mi, a' ki őket arra s' gelli, hogy mind ezekkel elhesse-nek, tudni illik Felségednek s azon inté-zetek' le kének, mellyel a' Felséged' ha-talmának Administrátorai, mint Felséged kívánnya, naponként jobbanjobban meg-esmerkednek. Ezek által a' Finantzia' ál-lapotja már a' legnagyobb reménségeket fellyül haladta; ezek által a' törvények tiszteltetnek s naponként inkábbinkább tiszteltetni fognak, minekutánna minden veszedelmes bennékeiktől megtisztittatnak, s a' benneek találtató fogyatkozások kipó-toltatnak. Rend és fenyeitek uralkodnak a' Felséged' sergeinél, s őket a' Király eránt, az ő Po Vezérjek eránt, s a' ha-

za' attya eránt való vonszodásnak és en-gedelmességnék minden nemei lelkesítik. Végezetre, Király! a' Felségedtől felál-lítottatott intézetek által, ezeknek jórété-meyei által, s ezeknek megemert szüksé-ges voltak által szemléli Felséged az in-dulatoshodássokat elcsendesítettetni s azon szempillantatot elhozattatni, melyben min-denféle hibetetlenkedések s boszszankodá-sok, a' nyughatatlankodás és rendetlenség lelkének kialvása által, egygyesülnek.

„Nekünk valamint legforróbb ohaj-tásunk úgy legszentebb kötelességünk a' vala, hogy Felségedet ezen nemes czél-zásoknak végrehajtásában tellyes hűség-gel segittauk. Királyunknak tulajdon szá-jából hallanunk azt, hogy ő a' mi ipar-kodásainkat megeméri, annyi, mint leg-kezdvesebb jutalmat s egyszerűmind leg-hathatósabb buzdittatást kapni.

„Király! mi megmaradunk azon czél-zásbeli megegygyezésnél, mellyet Felsé-ged nekünk ajánla. Mi a' Felséged' atyai czélzásait állhatatossággal fogjuk előre se-gélleni, hogy az adózások szerencsésen elkezdett kissébbítettését folytathassa, a' megtartattaknak felszattatását s felsze-dettetését megjobbítottathassa, azokat, mel-lyek Felségednek a' közönséges erkölesi-séggel ellenkezőknek lenni látszanak el-törölje, s végezetre hogy azt a' czélt men-nél hamarább elhozassa, mellyet Felsé-ged annak a' szomorúkéntelenségnek meg-gátlására akar tétetni, hogy provisoriai Creditet kellessék kérnie.

„Király! hála az egeknek érte, né-künk már nem szükséges a' Felséged' né-peinek elméjebbe azt beverni, hogy melly nagy tisztelettel, háladatossággal, és sze-retettel tartozzanak ők Felségednek: azon-ban ha csakugyan szükséges lenne nekik még a' példaadás, ők örökkétartó pelda-adót fognának a' Pairkamarában találni.

Nékönk minden erőnk a' thronusnak fenn tartatására van örökösen elszánva, szentelve, a' melly thronus dicsőségének tartja a' mi Szabadságaink' Oltalmazójának lenni. "

A' Király illy feleletet adott a' Pairek' Követségének ezen Beszédére: — "

„Nagyon örvendek azon gondolkodásnak, mellyet a' Pairek' Kamarája előttem kinyilatkoztatott. Én abban az egy értelműségben, mellyel a' Kamara ezen Váloszló Beszédet készítette, azon célzásokban lejendő szerencsés megegygyezést szemlélem, mellyet kinyitó Beszédemben olly nagyon jóvalltam, és a' melly azt a' közönséges boldogságot, mellyről olly nagy bizakodással előképpenváló jelentést tettem, mindeneknek előtte bizonyossá teszi. "

Újabb Tudósítások.

Spanyol Ország. — A' Párisi Gazetében illy tudósítás találatik Madridból Nov. 8-dik napjáról: — "

„Három napokig tartott kínos rettegések után úgy látszik, hogy ismét mindenek vissza tértek a' csendességre. A' tisztí karok nagyon pontosan tellyesítették kötelességeiket, s a' fegyveres nép szünet nélkül töltve tartotta ezen napok alatt pusháit. A' Constitúziós piacon azonközben még most is künn áll egy számos lovas csapat. Az Országlószék' elejébe érkezett tudósítások szerint ezen piacon kellett volna a' támadók' plánuma szerint a' fő csapásnak történni. De megijesztette őket az El-Háók' keménysége, melyre adzve nem mentek egyebet, hanem csak az uczákon járnak le s fel, ordítva. Madridban a' csendesség ezen szep pillanatban helyre van ugyan állitva: de tellyességel nem így van a' dolog a' tarto-

mányokban. A' legfőbb városokban meg nem lehetett gátolni, hogy a' Riegó' tiszteletére az uczákon lármás processiók tartassanak. Andalusában kiváltképpen a' legnagyobb grádicsfokra lépett a' revolúzióskodás. A' Kadik'si történeteknek újabb leírása ennyiben áll: — "

„Megérkezven oda Generális Venegas, a' nép az uczákon azonnal öszszetolakodott s dühös kiáltozással a' Municipalitás' épülete felé nyomakodott nagy sebességgel. Veszedelmes és véres történetektől leheto félni. A' Madridi kláb' fbb Kormányozóji itt lévén a' lármázó seregek előtt mentek. Azt kívánták a' lármázók, hogy Generális Venegas azonnal özettsék ki a' városból. Csak az által lehetett elsendesíteni a' lármát, hogy a' Kadik'si Polgári Kormányozónak a' Királyhoz intézett kérelme a' lármázók előtt felolvastatott, hogy Generális Venegást innét azonnal elbivattatják. Azt mondják, hogy ezen kérelem a' Királyra és Familiájára nézve nagyon sérelmes kifejezésekkel volna készitette. Beszéli, hogy a' Kadik'sban fennálló plánum, hogy tudniillik ezen város függetlenné tételődjek, naponként erősebb lábura kezdett kapni. Moreno Guerre, a' Cortesi Gyűlés' tagja, Kadik'sban van, mint mondják olly czéllal, hogy az ott lévő nép' indulatját a' Polgári Kormányozóval egyetértőleg arra vegye, hogy hitelt adjanak annak, hogy melly jó lenne ezen várost, az északi Német Orzági Hanseatika városoknak példajok szerint, függetlenné tenni. — „A' Toledo'i lakosok hathatós kérelmet küldöttek-be az Országlószék'hez a' mostani adózási Systema' ellen: — „Mi nem gondoltuk, így szólnak, azt, hogy a' mi hasznos revolúzióknak az a' resultátuma legyen, hogy négy annyi adót kellessék fizetnünk, mint a' Legitimus Monarkhiai Országlás alatt

fizettünk. Mi nem kívánunk Revolúziót, ha illy drágán kell érte fizetnünk. Hasonló módon beszélnék a' Gallitziaiak, melyhez képpest az új Systema, melly az ő kedveket eleintén olly nagyon megtalálta vala, és kezdett veszteni a' maga hiteléből. — „Moreda, az Arragoniai Polgári Kormányozó, csakugyan elútozott Saragossa felé: de olly előrevigyázással, hogy maga előtt két Lovas Regimentet küldött-be oda. Reménlik, hogy illy módon lecsendesítheti ott egy szempillantatig a' támadókat. Igaz, hogy ő feltette magában, hogy legkeményebb eszközökkel éljen a' lármázok ellen. — „Corunnából több levelek érkeztek Madridba, mellyekben szörnyű történetről való tudósítás találhatik. Oktober 31 - dikén valami perfordulván elé a' nyomtatási szabadsággal való élésnek megsértetése ellen, az Elölülő, hogy annál több halgatók jelenhesenek-meg, a' Franciskánusok' régi klastromát rendelte a' perlekedésnek folytatására. A' Gvárdián ugyan figyelmetesekké tette az Elöljárókat ezen épületnek elavult s romladozott állapotjára, de nem hájtottak intésére. A' közönség, a' melly ezen dolog felől semmit se' tudott, nagy sokasággal begyülekezett a' szalába, hol a' perlekedés folyt, s a' pádimentumnak egy része, mikor a' szála emberekkel dugva tele lett volna, a' lábok alatt leszakadott, s 70 embert oda temetett. A' postának elindulásakor még csak 30-ezat huzhattak volt ki az omlás alól, de ezek is olly állapotban voltak, hogy életben-megtartathatások felől kételkedtek. Mi fog a' 40-nel történni, még nem tudták.

Doktor Ballytól és Parisettől újabb levelek közöltetnek Barcellonából. Bally azt írja: hogy valóban kevesedik a' holtak száma; naponként már csak 80-nan halnak-meg; 20,000 embert ölt-meg a' Sár-gahidegtele 4 hónapok alatt. A' Plebánusok s világi Papok nagyon érdemesekké tettek magokat a' szenvedő emberiség eránt. Reménlette Bally, hogy ők 8 napok mulva ki mennek a' Jeromos nevű klastromba, melly a' szomszédban egy helyen fekszik, Contumáziát, vagy tiszta-lást tartani s azután vissza térnek Francia Országba.

Paris et ekképpen irt, Ballyval egy napon, a' feleségéhez: — „En istennek hálá már most tele vagyok egésséggel. Néhány jó dósis Quinquinnával elegyített Maderai - bor fejtette - meg a' kérdést. En reggel ispotályba szoktam menni, s ott holt - test felvágásban foglalatoskodok; azután vagy betegekhez járással vagy írással töltöm a' napot. Kivált a' klastromokat járom, hol a' halál minden nyomon kíséri a' gyontatásban foglalatoskodó Páttereket. A' miket én láttam, leírhatatlannok. Sok házak tetejektől fogva fenékgig üressék; ajtajik nyitva állanak; senki be vagy ki nem megy'. Némelly ajtók gendákkal vagynak beszegesztetve, annak jeléül, hogy onnét mindenek kihaltak, s t.

„Ezen hónap 16 - dikán ide hagyni szandékozunk ezen gyászolás városát, hogy itt a' szomszéd Jeromos - klastromában 20 tisztulási napokat eltöltvén, onnét útnak induljunk s a' Perthuis nevű legszélsőbb Francia városba jutván, ott ismét 20—40 napi Contumáziát tarttsunk.“

Redaktor: Pánczél Dániel. Nyomtatja Nemes Hirschfeldi Stöckholzer Felix.
(Am rothen Thurm im Müller'schen Kunst - Gallerie - Gebäude Nro. 648).